

KANSENVERSTERKEND EVALUEREN – BREDE KIJK OP LEREN EN EVALUEREN

Teamdag SO

19 januari 2017

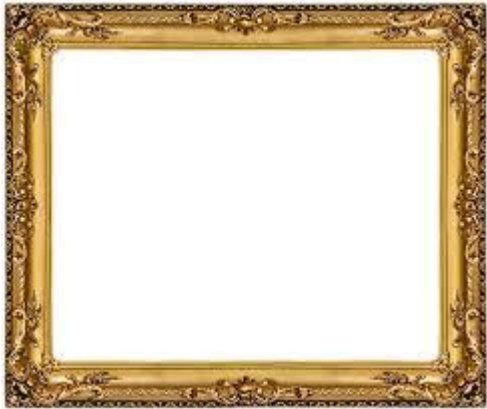
SASKIA@SCHOOLMAKERS.BE

WIE BENT U?

BEDOELING VAN DEZE LEZING

**MINDS ARE LIKE
PARACHUTES**

INHOUD: BREED EVALUEREN

- *Waarom* eigenlijk?
- *Hoe* dan?
- *Wat* kunnen we concreet doen?
- De collega's mee in (school)brede evaluatie
- Een warme oproep & goede voornemens

- Ruimte voor vragen en bedenkingen

WAAROM BRE(E)D(ER) EVALUEREN?

DRIE CRUCIALE VRAGEN

Wat doen we dan
precies?

Uitwerking

WHAT?

Hoe doen we wat
we doen?

Visie & principes

How?

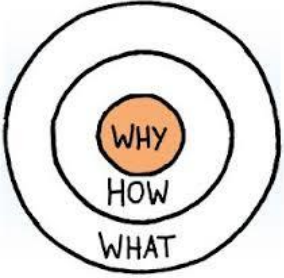
Waarom doen
we dit?

aanleiding – belang
- urgentie - drive

WHY?

Vrij naar: the Golden Circle van Simon Sinek

Wat maakt dit urgent?

Wie heeft hier welk belang bij?

Wat maakt dat we hier tijd en energie in willen steken?

DUS:

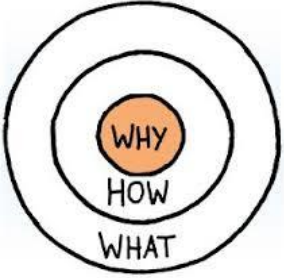
WAAROM BRE(E)D(ER) EVALUEREN?

Haal één evaluatiemoment in uw leven voor de geest dat u in positieve zin is bij gebleven.

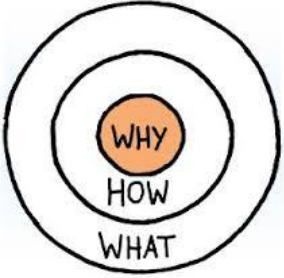

Bevraag uw duo-partner:
wat maakt dat dit evaluatiemoment
u in positieve zin is bijgebleven? En
wat nog? En wat nog?

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
3. Slaagkansen verhogen & effectief oriënteren

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
3. Slaagkansen verhogen & effectief oriënteren

JA! LEER MIJ...

DE LERENDE MENS

LEREN VERSUS STUDEREN?!

VIERKOPPIGE UITDAGING: EVALUATIE ALS...

(Bron: M. Deneve, Masterclass motiverende leerbegeleiding)

HERKENBAAR?

We willen leerlingen die
proberen en zo
gaandeweg beter worden,
die **blijven** weten en **blijven** kunnen,
omdat ze dat **willen**
(en 'niet voor de punten').

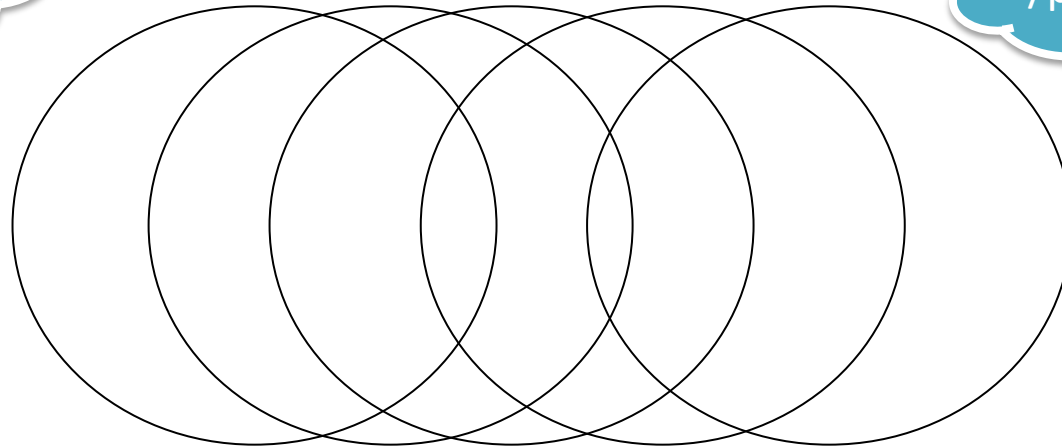

**WAT VRAAGT DAT VAN
ONZE KIJK OP EVALUATIE?**

LEREN EN EVALUEREN ALS COHERENT GEHEEL

Belang van
feedback

Veel(vuldig)
/permanent

Evolutie

INZETTEN OP MOTIVATIE

tonen wat ik kan
en iets
verwezenlijken.

keuzes kunnen
maken, mij
verantwoordelijk
voelen en groeien
in zelfstandigheid.

competentie

autonomie

waardering

verbinding

aspiraties &
waarden

mij positief
verbonden
voelen met
anderen.

streven naar
wat ik
belangrijk vind.

Bewerking van Deci & Ryan (1985, 2000)
Bron: <http://www.de-raet.be/motivatie/>

OOK IN DE PUBER-TIJD

Ik maak een toets (toets 1).
Ik slaag niet op toets 1.
Ik krijg remediëring.
Ik maak de toets opnieuw met
dezelfde doelen, andere oefeningen
(= toets 2).
Ik slaag op toets 2.

Welke toets scores 'laat jij
meetellen'?

Toets 1, toets 2 of toets 1 + 2?

Argumenteer.

Als je een varken
vaak weegt, wordt
het er niet
noodzakelijk
dikker van.

Peter Van Petegem

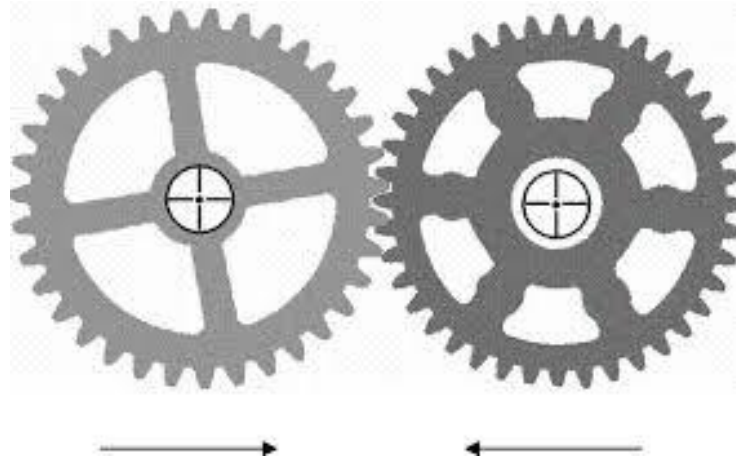
Summatieve functie van evaluatie

- = evalueren **OM TE** leren
- = begeleidende evaluatie
- Focus op het **proces** om maximaal te leren
- Vooral tijdens het leerproces
- Succes en groei duidelijk **tijdens** het leren

Formatieve functie van evaluatie

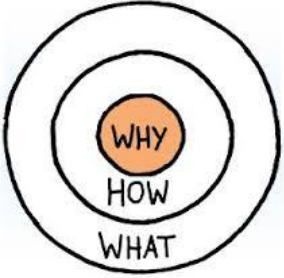
- = evalueren **VAN HET** leren
- = beoordelende evaluatie
- Focus op het **product**, het geleerde
- Vooral na het leerproces
- Succes en groei duidelijk **na** het leren

BEIDE FUNCTIES ZIJN VAN BELANG IN ONS ONDERWIJS

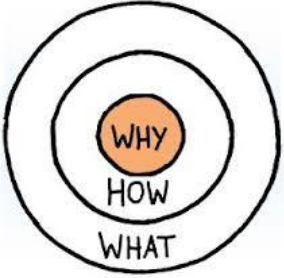
“I am still learning.”

-Michelangelo, age 87

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
  - Leren en evalueren als coherent geheel
  - Inzetten op motivatie & begeleiding
  - **De kiem leggen voor levenslang leren**
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
3. Slaagkansen verhogen en effectief oriënteren

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. **Diversiteit (h)erkennen & benutten**
3. Kwaliteitsvol oriënteren

OMGAAN MET DIVERSITEIT

- Als realiteit
  - Voorbij de illusie van de homogene klas

OMGAAN MET DIVERSITEIT

- Als realiteit
- Breed
  - Voorbij de clichés
  - Voorbij beperkingen & kansengroepen

Waarin kunnen leerlingen van elkaar verschillen?

WELKE VAN DEZE VERSCHILLEN (IN LEERLINGKENMERKEN) ZIJN RELEVANT IN LEERCONTEXT?

Interesses	Cognitieve, metacognitieve, affectieve en motorische vaardigheden	Leervoorkeuren en leertempo	Achtergrondkenmerken van leerlingen (afkomst, cultuur, thuistaal, socio-economische achtergrond)
-------------------	--	------------------------------------	---

OMGAAN MET DIVERSITEIT

- Als realiteit
- Breed
- Constructief
  - Voorbij het knuffelgehalte

EEN CONSTRUCTIEVE KIJK OP DIVERSITEIT

'Indien we diversiteit als een verrijking zien dan moeten we ze ernstig nemen met al haar problemen en uitdagingen.'

Bleri Lleshi op www.mo.be op 19/10/2014

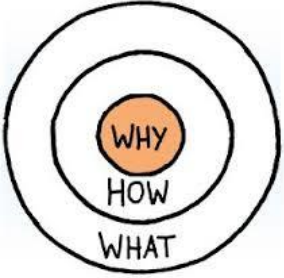
WE NEED A DJ (MINDSET)

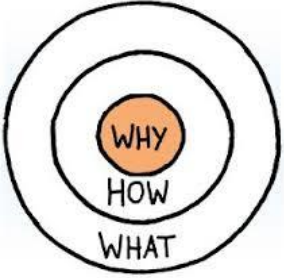
streven naar **uitdaging** én **billijkheid** zodat leerlingen optimaal leerprestaties kunnen leveren (en dus tonen wat ze kunnen, wat ze weten & hoe ze zijn).

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
  - Realistische, brede & constructieve invulling van (omgaan met) diversiteit
  - Doelgericht 'de schuifknoppen bedienen'
  - **Billijkheid én uitdaging bieden**
3. Slaagkansen verhogen & effectief oriënteren

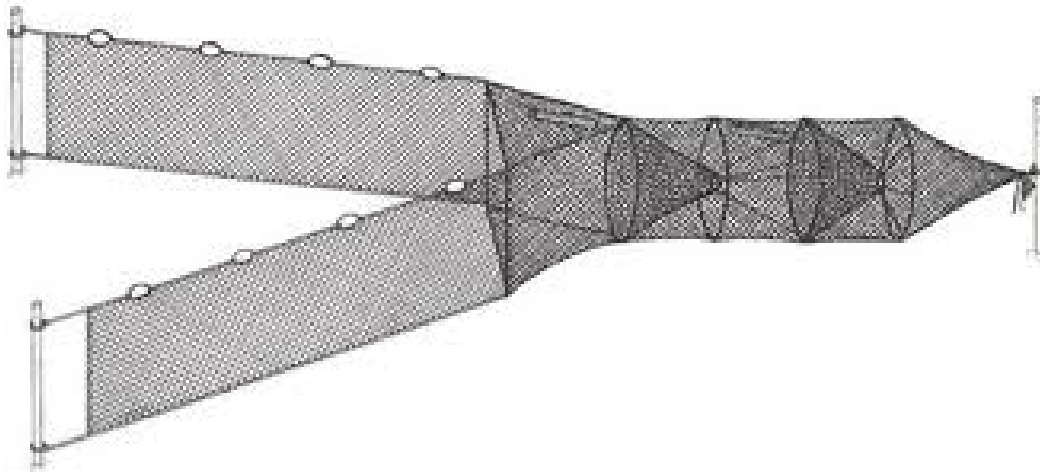

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
3. **Slaagkansen verhogen & effectief oriënteren**

ONDANKS MIJN SCHOOLLOOPBAAN...

Spoken word

'I will not let an exam result decide my fate' (youtube)

DANKZIJ MIJN SCHOOLLOOPBAAN...

Zo doen zij het Schooluitval

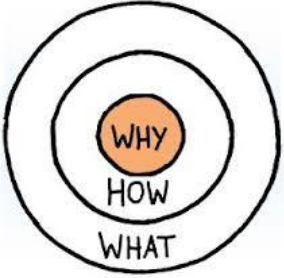
“Trajecten op maat houden leerlingen gemotiveerd”

EFFECTIEF ORIËNTEREN START BIJ 2 KLASSIEKE KWALITEITSCRITERIA

Meten wij wat we willen & moeten
(cfr. leerplandoelen) moeten meten?

Zijn onze evaluatiedoelen en –criteria helder
en begrijpbaar?

ALS JE 'T MIJ VRAAGT

1. Duurzaam motiveren
2. Diversiteit (h)erkennen & benutten
3. Slaagkansen verhogen & effectief oriënteren
  - Talenten ontplooiën
  - Schooluitval beperken
  - **Kwaliteitsvol oordeel als basis voor oriëntatie**

WAAROM BRE(E)D(ER) EVALUEREN?

HOE BRE(E)D(ER) VALUEREN?

Breed evalueren?!

Bekend	Benieuwd	Bewaard
Wat weet ik er al over?	Wat wil ik er graag over weten?	Wat ben ik (meer) te weten gekomen?

Breed evalueren?!

Bekend	Benieuwd	
Wat weet ik er al over?	Wat wil ik er graag over weten?	

POLL

Mentimeter

Poll Everywhere

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

*Leerlingen
worden actief
betrokken*

*Op
verschillende
manieren*

*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

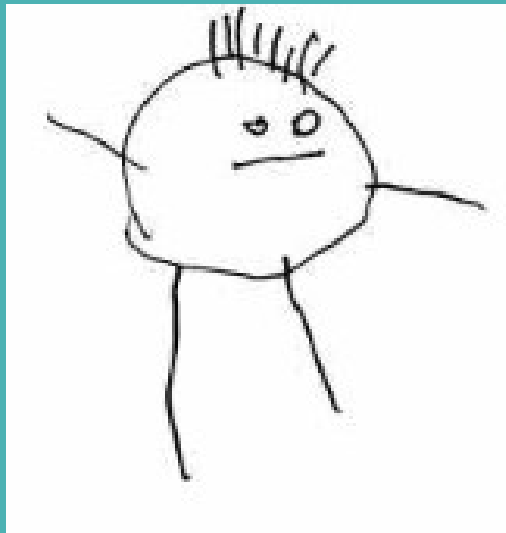
*Leerlingen
worden actief
betrokken*

*Op
verschillende
manieren*

*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

HOE GROTER KINDEREN WORDEN...

hoe minder volledig we hen zien.

BREED EVALUEREN BEGINT BIJ BREED VERKENNEN

- Hoe vormen wij ons **een beeld** van onze leerlingen?
- Hoe **breed** is dat beeld?
- Wat **doen we** met dat beeld?

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

*Leerlingen
worden actief
betrokken*

*Op
verschillende
manieren*

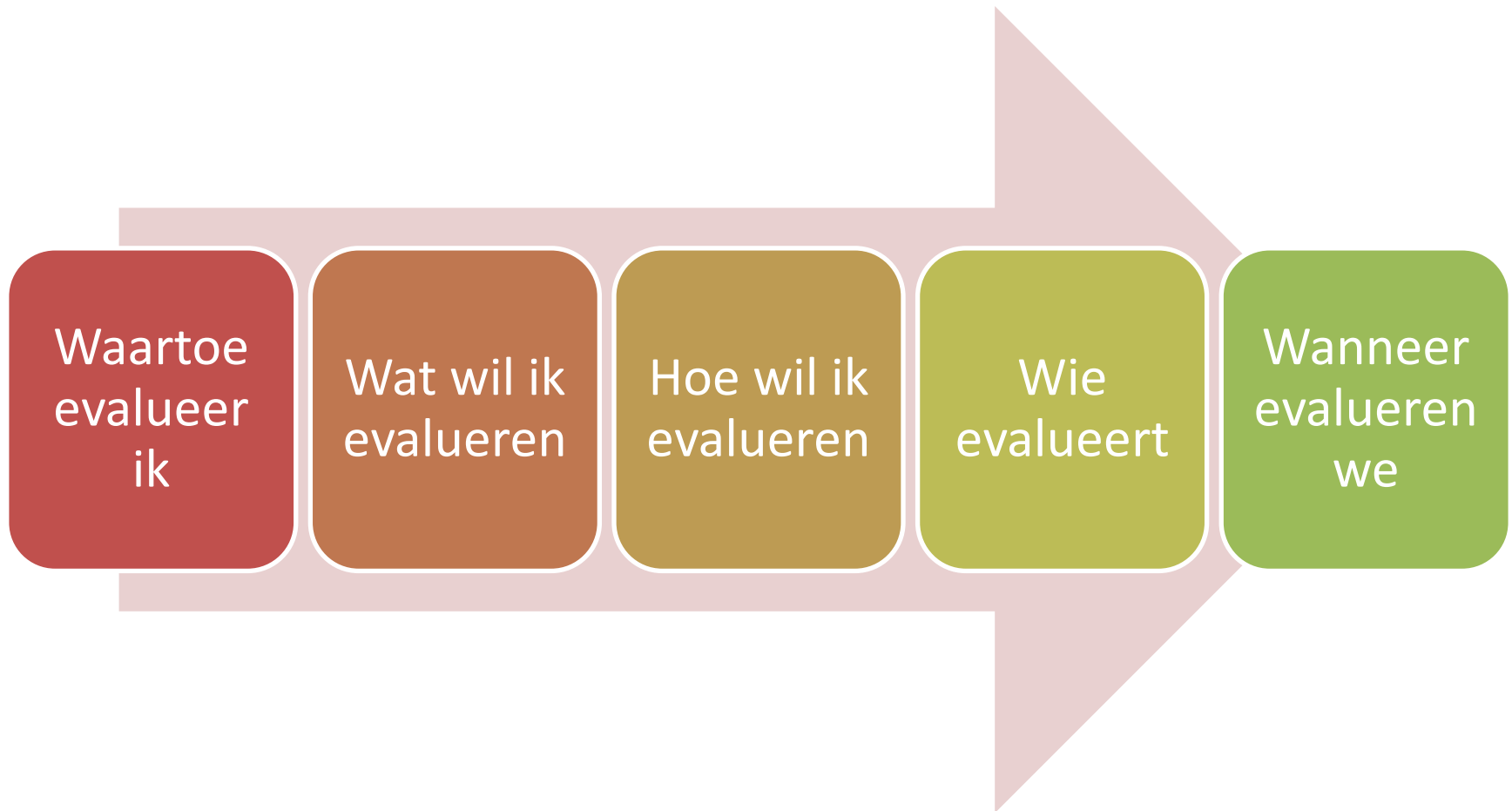
*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

DE JUISTE VRAGEN IN DE JUISTE VOLGORDE

WE NEED A DJ (MINDSET)

taken
cultuurportfolio
erg evolutiegericht
product
ict-taken
spreekoefening
presentatie+bevraging
evaluatiefiche
lkr stuurt
practica
schriftelijk+mondeling
evolutie mbv FB
presentaties
feedback
peerevaluate
procesevaluatie
zelfevaluatie
evaluatiekader uit boek
leerling betrokken
praktische proeven met normen
checklist vaardigheden
collage
grote toetsen
zelfreflectie
groepswerk
klastaken
reflectie
observatie
presentatie
spelvormen
vakoverschrijdende projecten
algemene doelstellingen
zelfstandig werk
luisteroefening
evalueren van competenties + LDD
productevaluatie
klasgesprek
examins
creatief voorstellen
rollenspel
co-evaluatie
zelfstandig
werk
leerkrachtgestuurd
klasevaluatie
reflecties
observaties
feedbackmomenten
toetsen

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

*Leerlingen
worden actief
betrokken*

*Op
verschillende
manieren*

*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

HERKEN JE DEZE UITSPRAKEN VAN LEERLINGEN?

- Mevrouw, is't goed (genoeg) zo?
- Mijnheer, wat moet ik nu doen?
- Ik weet niet of het af is zo.
- Ben ik er zo door?
- ...

LEERLINGEN (MEE) AAN HET STUUR VAN HUN EVALUATIE

WAAROM WILLEN WE DAT?

keuzes kunnen maken, mij verantwoordelijk voelen en groeien in zelfstandigheid.

Bewerking van Deci & Ryan (1985, 2000)
Bron: <http://www.de-raet.be/motivatie/>

HERKEN JE DEZE UITSPRAAK BIJ JEZELF?

- De mijne kunnen dat niet.

HOE KLINKT DIT?

- De mijne kunnen dat NOG niet.

DAAG JEZELF EN JE LEERLINGEN UIT

MAAR START NIET BIJ DE OVERTREFFENDE TRAP

ER ZIJN ZOVEEL ANDERE OPTIES

- Peer to peer
  - tutoring
  - mentoring
  - modeling

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

*Leerlingen
worden actief
betrokken*

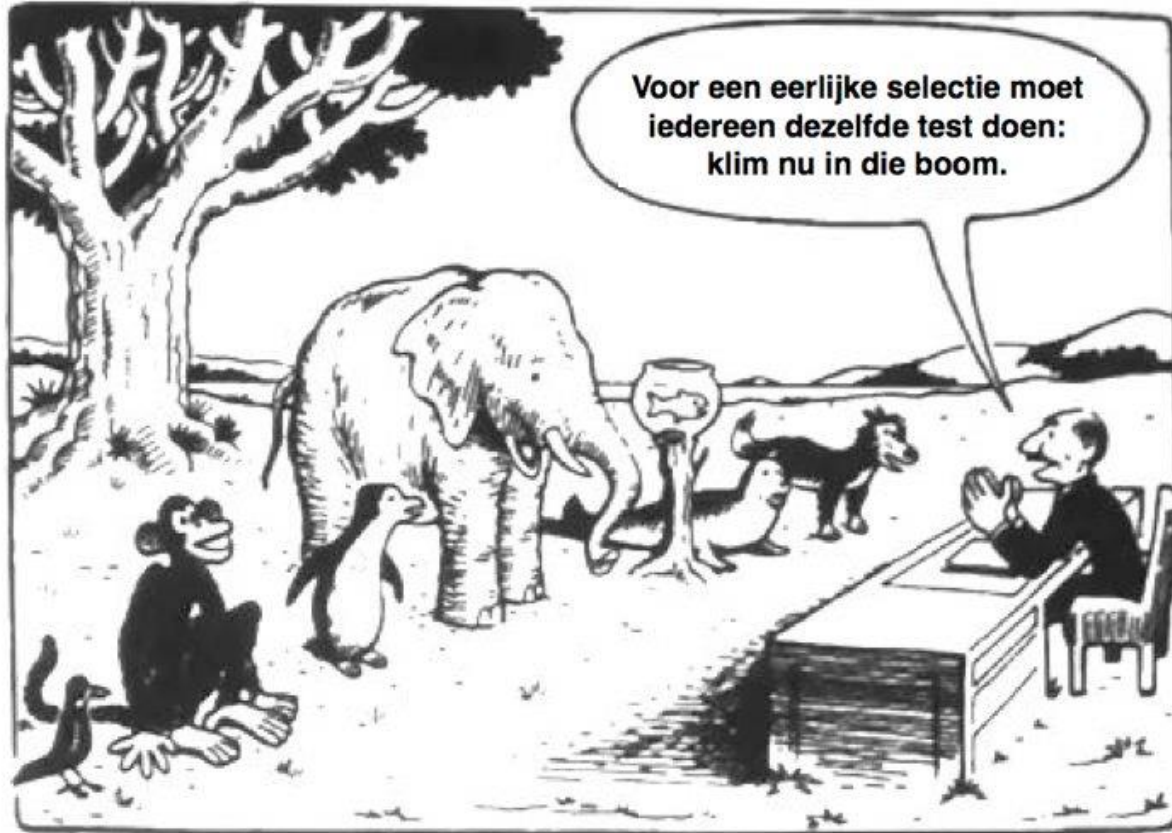
*Op
verschillende
manieren*

*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

DIT PLAATJE IS (TE) OUD EN SCHIET TEKORT

DIFFERENTIATIE BIJ FORMATIEVE EVALUATIE?!

“JA, NA-
TUÚR
LIJK!”

LOGISCH!

diversiteit.

EERLIJK!

EQUALITY VERSUS EQUITY

In the first image, it is assumed that everyone will benefit from the same supports. They are being treated equally.

In the second image, individuals are given different supports to make it possible for them to have equal access to the game. They are being treated equitably.

In the third image, all three can see the game without any supports or accommodations because the cause of the inequity was addressed. The systemic barrier has been removed.

IN DE PRAKTIJK DOEN WE NIKS ANDERS!

- Toch?

A photograph of a hand raised in a classroom setting, symbolizing participation or evaluation. The background is blurred, showing other people and a screen.

DIFFERENTIATIE BIJ SUMMATIEVE EVALUATIE?!

SUMMATIEVE DIFFERENTIATIE

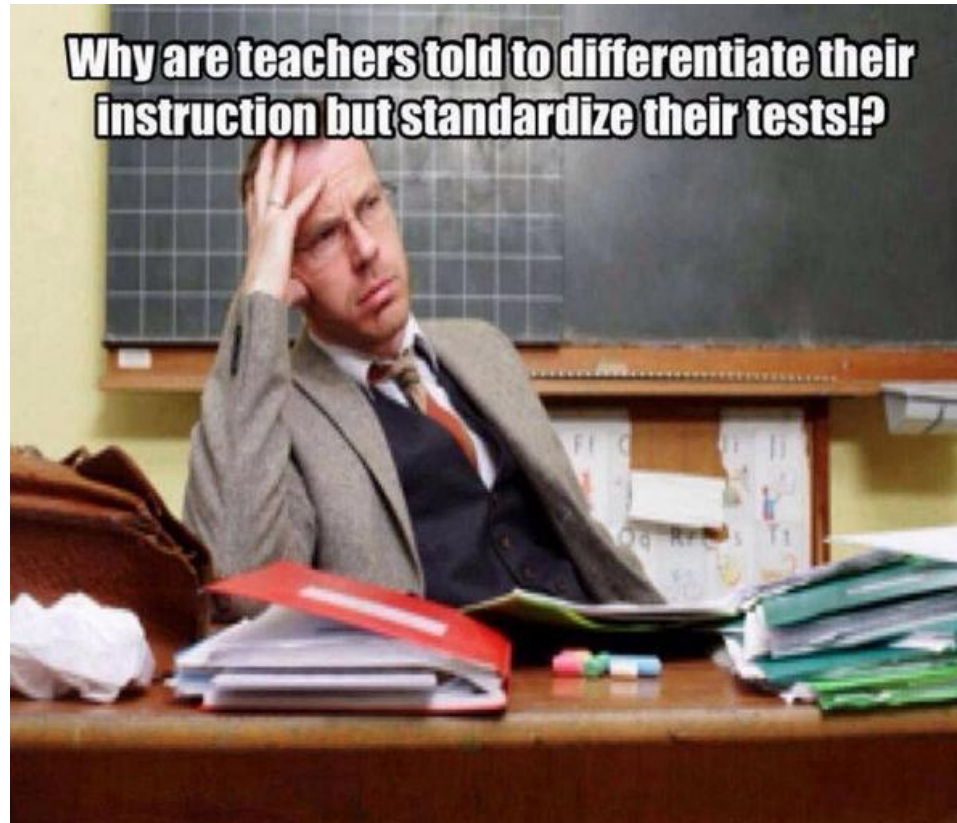
HOLD YOUR HORSES!

TOEGESTAAN?

- Ja, de decreetgever laat ons vrij!
- Ja, evenwichtsoefening tussen criteriumgerichte (leerplandoelen) en leerlinggerichte evaluatie

LOGISCH?

Interessant [hier](#) voor artikel van Johannes Visser (De Correspondent):
Tijdens het schooljaar allemaal uniek, tijdens het examen allemaal hetzelfde

EERLIJK?

EQUALITY VERSUS EQUITY

In the first image, it is assumed that everyone will benefit from the same supports. They are being treated equally.

In the second image, individuals are given different supports to make it possible for them to have equal access to the game. They are being treated equitably.

In the third image, all three can see the game without any supports or accommodations because the cause of the inequity was addressed. The systemic barrier has been removed.

- En wat als we de vraag omgekeerd stellen?

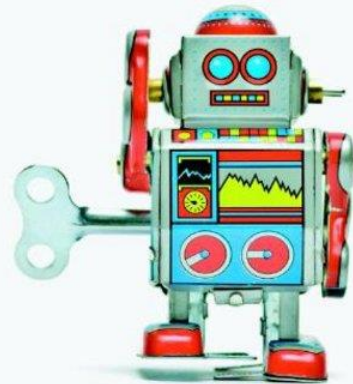

MOEILIJK?

CHARLES DUHIGG

MACHT DER GEWOONTE

Waarom we doen wat we doen en
hoe we dat kunnen veranderen

AMBO

GEDIFFERENTIEERDE EVALUATIE IS NIET (PER SE)....

INSPELEN OP...

Competentie:
IK KAN

Ondersteuning:
IK HEB NOOD AAN

Voorkeur:
IK WIL

HOUVAST: DIFFERENTIËREN NAAR

Competentie: IK KAN	Ondersteuning: IK HEB NOOD AAN	Voorkeur: IK WIL
Soort Cognitief Metacognitief Sociaal-affectief Psycho-motorisch	Hulpmiddelen Hulpbronnen Tijd ...	Variatie Keuze-opties Flexibiliteit
Niveau		

OPNIEUW

streven naar **uitdaging** én **billijkheid** zodat leerlingen optimaal leerprestaties kunnen leveren (en dus tonen wat ze kunnen, wat ze weten & hoe ze zijn).

*Waardering
voor de persoon
in zijn geheel*

*Zo authentiek
mogelijk*

*Vanuit
verschillende
invalshoeken*

*Leerlingen
worden actief
betrokken*

*Op
verschillende
manieren*

*Aangepast aan
de
heterogeniteit*

*In verschillende
contexten*

(BREED) EVALUEREN GEBEURT OOK...

- Tijdens vakoverschrijdende projecten door 'andere' leraren
- Op stageplaatsen door vakmannen en -vrouwen
- In groepsopdrachten door medeleerlingen
- Bij presentaties door externen
- Tijdens EHBO-lessen door leerlingen van BSO aan leerlingen van TSO (of omgekeerd)
- Op uitstap en tijdens de sportdag door...
- ...

WAT HELPT?

- Vakoverschrijdende projecten
- Co-teaching en stagiaires
- (In)formeel overleg onder collega's
- Het perspectief van de leerlingbegeleiding, ...
- Werkplekleren tijdens stages
- Presentaties voor externen (ouders?)
- Groepsopdrachten met peer feedback
- Op uitstap buiten de school
- ...

Breed evalueren?!

**HAS
THE TEACHER
LEARNED
ANYTHING
TODAY**

Benieuwd	Bewaard
Wat wil ik er graag over weten?	Wat ben ik (meer) te weten gekomen?

Loesje

WAAROM BRE(E)D(ER) EVALUEREN?

HOE BRE(E)D(ER) VALUEREN?

WAT DOEN WE DAN CONCREET?

Ja-maar...®

Welk voorbeeld is herkenbaar?

Welk voorbeeld inspireert?

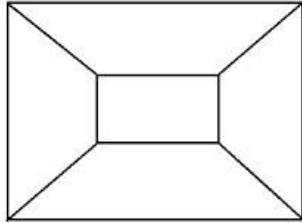
10 VOORBEELDEN

1. Samen evaluatiecriteria bepalen
2. Instructies geven in schattenjacht
3. Reis plannen voor een collega-leraar
4. De gedifferentieerde toets
5. Leerlingen plannen toetsen zelf
6. Portfolio: een verhaal van zelfkennis en reflectie
7. Zelfstandige opdrachten in de derde graad
8. De coopertest
9. Google form of poll over de beginsituatie
10. Gedifferentieerde opgave

SAMEN EVALUATIECRITERIA BEPALEN

INSTRUCTIES GEVEN IN EEN SCHATTENJACHT

REIS PLANNEN VOOR EEN COLLEGA

DE GEDIFFERENTIEERDE TOETS

b) Volgende vraag mag je oplossen

maar je moet niet.

Vraag oplossen en antwoord correct

= + 2 bonuspunten

Vraag oplossen en antwoord fout

= - 1 punt

Vraag niet oplossen

= geen bonuspunten

- 1) Maak één van de drie onderstaande oefeningen. Ze verschillen in moeilijkheid. Op oef a kan je 2 punten verdienen, op oef b 3 punten en op oef c 4 punten. Dus als je niet zeker bent dat je oef c aankan, kan je ook nog een deel van de punten verdienen met oef a of oef b.

Zo doen zij het

Anders evalueren

Leerlingen plannen toetsen en taken zelf

ZELFSTANDIGE OPDRACHTEN IN DE DERDE GRAAD

Nr	CONSIGNES	COMPETENCES	NIVEAU	TIMING	REMETTRE
1	Lecture d'un article du VIF	CE	I	1h	L'article + le schéma + liste de voc et phrases exemples
2	Lecture d'un article du VIF	CE	A	1h30	L'article + le schéma + champ lexical + phrases exemples
3	Analyse et adaptation d'une page publicitaire	CE, EE	I	1h 30	La pub originale + le schéma d'analyse et la lettre publicitaire
4	Analyse et adaptation d'une page publicitaire	CE, EE	A	1h30	La pub originale + la nouvelle pub avec une description du public cible
5	Analyse + représentation d'un fragment d'une pièce de théâtre	CE, EE, EO	I	2h	Commentaire sur le courant littéraire et l'auteur + justification du choix d'un extrait. Fixez une date avec votre professeur pour la représentation.
6	Analyse + représentation d'un fragment d'une pièce de théâtre	CE, EE, EO	A	2h	Commentaire sur le courant littéraire et l'auteur + justification du choix d'un extrait. Fixez une date avec votre professeur pour jouer l'extrait réécrit.
7	Comparaison de deux articles de presse	CE, EE	I	2h	Les deux articles (découpés dans des journaux, pas pris d'internet) + la grille d'analyse + un résumé du sujet.
8	Comparaison de deux articles de presse	CE, EE	A	2h	Les deux articles (découpés dans des journaux, pas pris d'internet) + la grille d'analyse + votre conclusion

PORTFOLIO: EEN VERHAAL VAN ZELFREFLECTIE EN CREATIVITEIT

Jaaropdrachten portfolio

	Sportvakken	Theorievakken	Overkoepelende opdrachten
Derde jaar			
Vierde jaar			

MARIAGAARDE
INSTITUUT
Secundair Onderwijs

GOOGLE FORM OVER BEGINSITUATIE

Vragenlijst bij de start van een lessenserie over het Jodendom

Sjalom leerlingen!

We gaan een aantal lessen besteden aan het jodendom. Een van de oudste monotheïstische godsdiensten met een grote invloed op het christendom, de islam en de wereldgeschiedenis.

Wat weet je al van jodendom en wat zou jij nog willen leren? Welke vragen bij dit onderwerp leven er bij jou?

Ik wil als jullie docent een beeld hebben van wat je al weet en wat je nog zou willen leren.

Hiermee kan ik de lessen voor jullie beter, slimmer en leuker maken!

Dank alvast voor het invullen!

COOPERTEST

	Afstand 10 = 3400 m	Non – stop	Attitude/doel	totaal
LL1	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
LL2	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
LL3	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
LL4	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
LL5	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
LL6	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30
...	0 tot 10	0 of 10	0 tot 10	/30

GEDIFFERENTIEERDE OPGAVE

Opgave

Opgave:

Hoe groot is de druk die het handvat van je boekentas uitoefent op je hand?

$$P = \frac{F}{A}$$

Oplossing:

GEDIFFERENTIEERDE OPGAVE

Ondersteuning A

Werkwijze:

- Berken het gewicht van je boekentas
- Bereken de oppervlakte van het stuk handvat dat in je hand komt
- Bereken de druk op je hand

Ondersteuning B

Werkwijze:

- Bepaald de massa van je boekentas met de balans
- Bereken het gewicht van je boekentas (het gewicht F (in N, Newton) is de massa (in kg) $\times 10$
- Meet de lengte en de breedte van het handvat van je boekentas dat je hand raakt
- Bereken de oppervlakte van het handvat van je boekentas dat je hand raakt (oppervlakte $A =$ lengte $\times$ breedte)
- Reken de oppervlakte om in m^2
- Voeg het gewicht (F) en de oppervlakte (A) in de formule om de druk (p) te berekenen
- Controleer of F in N en A in m^2 is omgerekend
- Maak de berekening
- De druk p heeft als eenheid Pa (Pascal)
- Resultaat: .....

Welk voorbeeld is herkenbaar?

Welk voorbeeld inspireert?

INHOUD: BREED EVALUEREN

- *Waarom* eigenlijk?
- *Hoe* dan?
- *Wat* kunnen we concreet doen?
- **De collega's mee in (school)brede evaluatie**
- Een warme oproep & goede voornemens

- Ruimte voor vragen en bedenkingen

DRIE CRUCIALE VRAGEN

Wat doen we dan
precies?

Uitwerking

WHAT?

How?

WHY?

Hoe doen we wat
we doen?

Visie & principes

Waarom doen
we dit?

aanleiding – belang
- urgentie - drive

Vrij naar: the Golden Circle van Simon Sinek

STAP VOOR STAP

Onze evaluaties onder de loep: wat is de aanleiding?

Wat maakt het belangrijk om er werk van te maken?

Waar willen we naartoe?

Wat doen we al goed?

Wat is een eerste/eerstvolgende stap? En daarna?
Hoe blijven we werk maken van breed evalueren

DRIE NOODZAKELIJKE STRATEGIEËN VANUIT HET BELEID

BLIJVEN...

uitleggen

- why
- how
- what

betrekken

- collega's
- ouders
- leerlingen

inspireren

- Kleine successen
- Leren van & met elkaar
- Zo kan het (ook)

(betrokken)
confronteren

bevestigen

het goede
voorbeeld geven

INHOUD: BREED EVALUEREN

- *Waarom* eigenlijk?
- *Hoe* dan?
- *Wat* kunnen we concreet doen?
- De collega's mee in (school)brede evaluatie
- **Een warme oproep & goede voornemens**

- Ruimte voor vragen en bedenkingen

EEN WARME OPROEP! EEN GOED VOORNEMEN?

1. **Geef 'breed' les.** Breed evalueren begint bij (inter)actief leren & observeren.
2. **Begin klein & bouw voort** op wat er al is.
3. **Deel succes- én faalervaringen** als lerende organisatie.
4. **Verbind op – voor jullie – belangrijke principes.** Laat tegelijk **verschil toe** in de uitvoering van die principes.
5. Kijk naar het **effect op leerlingen.** Weeg dat af tov de investering.

Ja-maar...®

Hoe dan...

Wat met...

QUID PUNTEN?

3/10

5,5

7,

8+

17/20

6,35

AA-

QUID PUNTEN?

**HIJ WILDE
ALLEEN MAAR PUNTEN**

**TOEN HEB IK 'M
MIJN PUNTENSLIJPER
GEGEVEN**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

QUID KENNIS?

**IK WIL BEST
WEL WAT LEREN**

**MAAR IK BEN
GEEN
DOM SPONSJE**

Loesje

QUID TOETSEN?

QUID BEPAMPERING?

QUID TIJD

VOOR DE LEZERS ONDER U

- Dochy, F.; Schelfhout, W. & Janssens, S. (2003). *Anders evalueren . Assessment in de onderwijspraktijk*. LannooCampus
- **Harre, K., Smeyers, L. & Vanhoof, J. met medewerking van Dattoll, M. & Pinceel, K. (2014). *Evaluatiepraktijk op school*. Brussel: Politeia.**
- Penninckx, P, Vanhoof J. & Van Petegem, P. (2011). *Evaluatie in het Vlaamse onderwijs. Beleid en praktijk van leerling tot overheid*. Antwerpen: Garant.
- **Segers, M., Struyven, K. & Castelijns, J. (2011). *Evalueren om te leren*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.**
- **Standaert, R. (2014). *De becijferde school*. Leuven: Acco.**
- Van Petegem, P. & Vanhoof, J. (2002). *Evaluatie op de testbank. Een handboek voor het ontwikkelen van alternatieve evaluatievormen*. Mechelen: Wolters Plantyn.
- Van Petegem, P. & Vanhoof, J. (2002). *Een alternatieve kijk op evaluatie*. Mechelen: Wolters Plantyn.
- Vergauwen, G. & Deserrano G. (?) *Attitudes evalueren*. Een zeiltocht. Leuven: Garant.

ONLINE VERZAMELING

<http://www.scoop.it/t/onderwijsinnovatie-by-saskia-vandeputte/?tag=evalueren>

... KENNIS TOETSEN?

**IK WIL BEST
WEL WAT LEREN**

**MAAR IK BEN
GEEN
DOM SPONSJE**

Loesje

JA, ALS...

- We ook durven zeggen dat ‘algemene kennis’ gekleurd is en evolueert.
- Onderwijs meer is en blijft dan een vrijdagavondquiz.
- We streven naar geïntegreerd en authentiek toepassen van kennis (telefoongesprek voeren bv.)
- Kennis = soms (levens)noodzakelijk. Kennis toetsen = soms een nuttige **tussen**stap.

....PUNTEN GEVEN?

**HIJ WILDE
ALLEEN MAAR PUNTEN**

**TOEN HEB IK 'M
MIJN PUNTENSLIJPER
GEGEVEN**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

JA, ALS...

- We verder durven en willen kijken dan de 'puntenkwestie'.
- *We durven zien dat we oogsten wat we zaaien.*
  - Focus evaluatie verschuift van kans tot leren naar eindfase.
  - Wij conditioneren leerlingen. [Zie benjamin Zander: giving an A \(youtube\)](#)
- Het duidelijk is wat een punt wel of niet zegt.

WAT ZEGT EEN PUNT?

- Met wie vergelijken we de kleuter of leerling?
  - Groepsnorm
  - Criteriumgericht
  - Leerlinggericht
- Verschil tussen 'scoren' (punten geven) en 'presteren' (inspanning + resultaat leveren)
- Roger Standaert: 'De becijferde school'

Gebaseerd op: Coubergs,
C., Struyven, K., Engels, N.,
Cools, W.,

& De Martelaer, K. (2013). © Schoonmakers, 2014

MOETEN WIJ OUDERS 'KWEKEN'?

- Wie wacht op wie?
- Geen pleidooi voor 'afschaffing punten', wel uitnodiging om de juiste vragen te stellen.

MOGEN WE DAN NOG...

Breed evalueren

...TOETSEN?

JA, ALS...

- We streng zijn voor de toets.

FALSE OBJECTIVITEIT

OBJECTIVITEIT?

- Iedereen gelijk behandelen zonder menselijk waardeoordeel.

OF

- Iedereen fair behandelen rekening houdend met wat éénieder nodig heeft om te presteren.

JA, ALS...

- We opletten voor vertoetingscultuur

JA, ALS...

- We niet vervallen in teaching to the test.

JA, ALS...

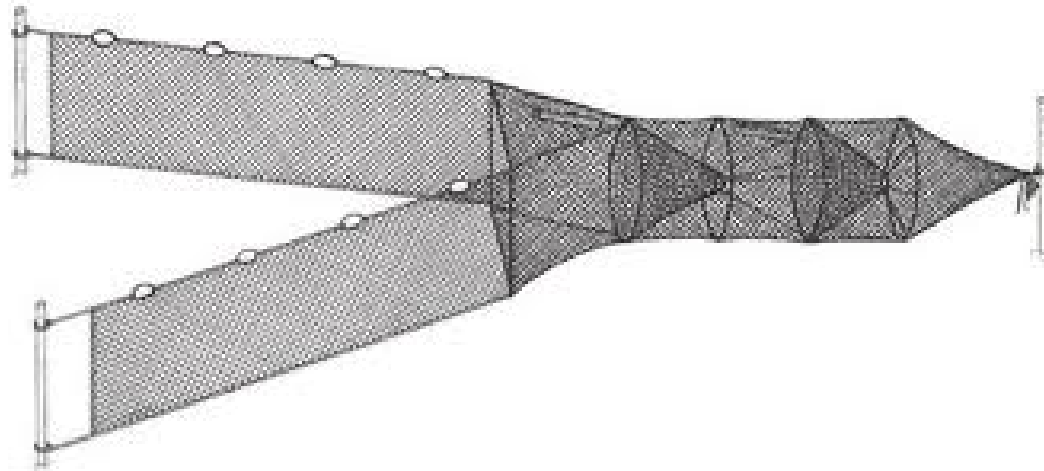
- Toetsen geen dreigmiddel of straf zijn.

TOETS ALS DREIGMIDDEL OF STRAF

- “Als ze te lastig zijn, doe ik doe toets.”
- “Passer niet mee, is min 0,5.”
- “Te veel toetsen? Je hebt een heel weekend!”
- “Ik heb punten nodig dus ik doe toets.”
- ...

JA, ALS...

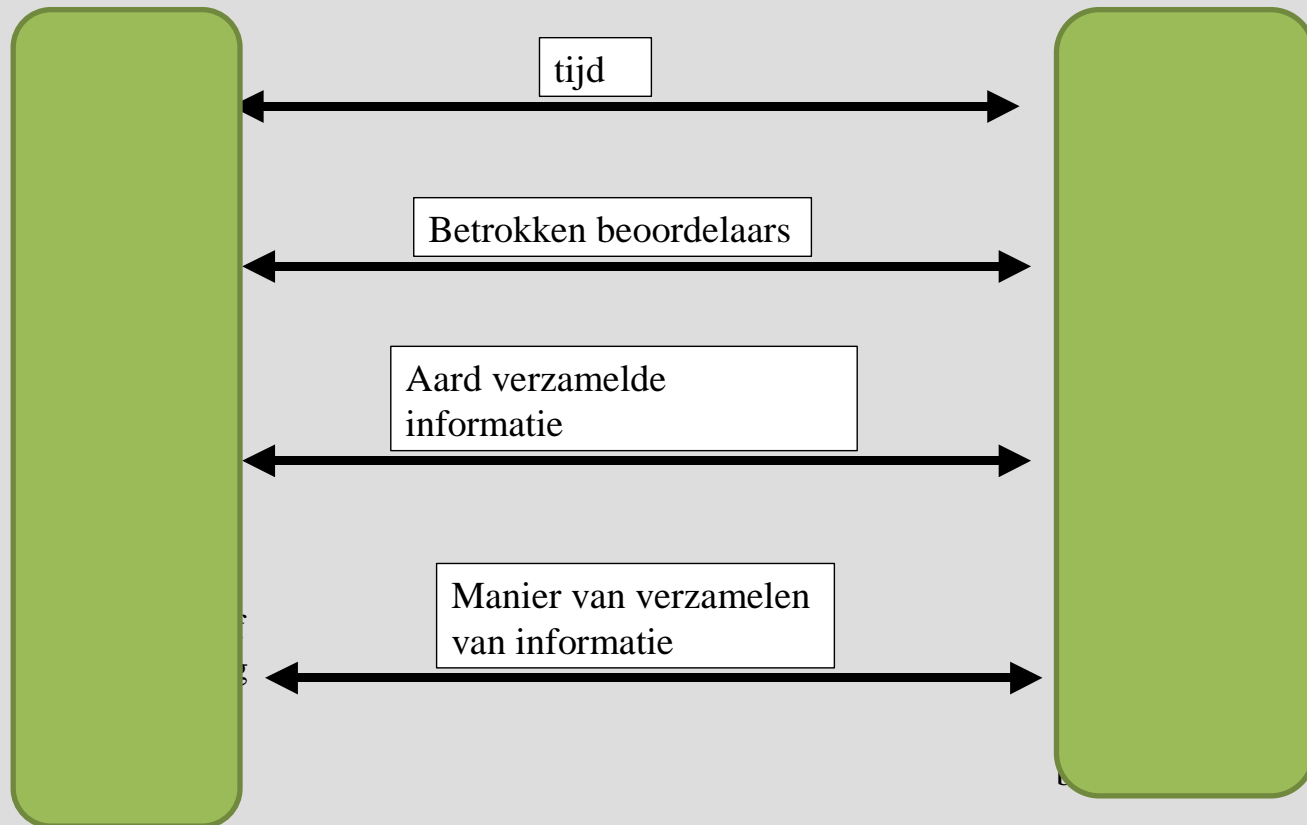
- We ons bewust zijn van de gevolgen van een toets. Zie Spoken Word [‘I will not let an exam result decide my fate’ \(youtube\)](#)

JA, ALS...

- We variëren in onze evaluatie.

Bredere evaluatie: schuiven op vier assen

MOGEN WE DAN NOG...

Breed evalueren

... DE LAT HOOG LEGGEN?

JA, NOODZAKELIJK ZELFS, ALS ...

De lat veelzijdig is én voor elke leerling hoog ligt.

Voorbeeld:

Permanente evaluatie in een taalvak

PRESENTATIE: 5 VRAGEN ALS RODE DRAAD

1. (Waarom) moet het (weer) anders?
2. Wat is de bedoeling van evaluatie?
3. Leren in diversiteit, dus evalueren in diversiteit?
4. Mogen we dan nog... ?
5. **Hebben wij (onze collega's) daar wel tijd voor?**

HEBBEN WIJ DAAR WEL TIJD VOOR?

- 10 keer op papier => 5 keer op papier, 1 keer in het echt?
- Willen we ons leerplan zien of willen we dat leerling onze leerstof begrijpen, en er iets mee doen?
- Methodes > leerplannen > eindtermen
- Durven we kiezen voor voldoening? Voor LL én LK?